

Församlingsinstruktion
Skara pastorat
2023-2027

Församlingsinstruktion Skara Pastorat 2023-2027

Inledning

Skara pastorat i Skara stift är en del av Svenska kyrkan och manifesteras lokalt tillsammans med troende och döpta i andra kyrkor i Kristi världsvida kyrka. Samhörigheten med andra kristna i den världsvida kyrkan är viktig liksom den regelbundna bönen om kyrkans synliga enhet.

Vykort Skara pastorat

Skara stifts vision – ”Tillsammans i ord och handling tala tydligt om Jesus” – är också Skara pastorats vision. Det är viktigt att det så ofta talade och förkunnade inte bara lyssnas till, utan också genom pastoratets pastorala program leder till handling, lärjungaskap i vardagen.

Skara pastorat består av tre församlingar: Skara, Ardala och Valle. Pastoratet omfattar samma geografiska område som Skara kommun, och är en del av Skara-Barne kontrakt i Skara stift.

Församlingens identitet och teologiska grundsyn

Kyrkans uppdrag sammanfattas i syftesparagrafen i kyrkoordningen med orden ”Syftet är att människor ska komma till tro på Jesus Kristus, och leva i denna tro, en kristen gemenskap skapas och fördjupas, Guds rike utbredas och skapelsen återupprättas. Allt annat församlingen gör är en konsekvens av och ett stöd för denna grundläggande uppgift.”

Att tala om Jesus i ord och handling sker på många vis i gudstjänst, i undervisning, i diakoni och mission. Att göra det idag kräver förståelse för samtidens förutsättningar. Tron måste bli relevant för människor som bor i Skara kommun – att Jesus gör skillnad i människors liv.

”...en kristen gemenskap skapas och fördjupas”. Här förutsätts inte att gemenskapen finns, utan att den skapas. Vi döps in i den världsvida kyrkan, får del i Helig Ande och utgör tillsammans Kristi kropp på jorden och fortsätter hans försonande verk. I utgångspunkten för folkkyrkotanken förutsattes att Sveriges folk var ett kristet folk och kyrkan skulle inte vara en annan gemenskap. Idag är den kristna kyrkliga

gemenskapen en av flera i vårt samhälle. Samtidigt har kyrkan uppdraget att vara till välsignelse på den ort hon verkar.

Att arbeta med vad det är att vara kristen gemenskap är en utmaning för Svenska kyrkan idag. Skara pastorat vill inför alla möten med människor, församlingsbor såväl som de som tillfälligt vistas här, uppmuntra och vägleda i kristen identitet och tillit.

I rörelsen in mot Gud lär vi känna oss själva och försonas med dem vi är. Vi lär känna Gud, formas av Guds kärlek, leds och rustas av Guds Helige Ande till tjänst för medmänniskan. Denna väg är en livslång process.

I rörelsen in mot Gud finns också en rörelse in mot varandra. Att bli gemenskap. En försonad gemenskap av en försonad mångfald, där alla är olika, bär olika gåvor men också är gåvor till varandra. Vår samtids fokus på den enskilda individen och hennes egen utveckling kan innebära en utmaning men också en möjlighet för människan i vår tid. En möjlighet till levande gemenskap och befrielse från en övertro på sig själv, ensamhet, rädsla, prestation som följer i spåren av kraven på att vi skall vara autonoma. När en människa vågar rörelsen in mot Gud, mot sitt innersta jag och vågar resan mot en försonad gemenskap i kraft av Guds utgivande kärlek i Jesus Kristus, då lever och formas Guds rike. Den gemenskap som också har till uppgift att vårda och värna vår skapelse.

En fortsatt rörelse är resan utåt mot människor, mot omvärlden. Att gå till dem som behöver. Att gå med budskapet om Guds skapande och försonande kärlek. Att påminna om att Gud vill oss, men också gå med skapande frimodighet. Att stå upp med profetiskt nej till alla destruktiva krafter i samhället och höja rösten för dem som inte kan och orkar. Detta är det gemensamma kristna livet, diakonin och missionen. Genom detta kan Guds rike utbredas.

Den teologiska grundsyn som presenterats ovan kan beskrivas som en fyrklöver.

En fyrklöver av fyra upprättade och försonade relationer.

- * Relationen mellan människa och Gud.
- * Relationen människor emellan.
- * Relationen mellan människan och skapelsen.
- * Var människas relation med sitt eget Jag.

Upprättade och försonade av Jesus kärlek.

Församlingens självklara centrum är den uppståndne Jesus Kristus. Genom dopet har den döpta blivit en del av Kristi kropp, den världsvida kyrkan och tillhör av nåd Guds mission i världen. Genom kallelsen att leva efter Guds vilja kan Guds rike anas redan nu, samtidigt som det ännu inte är. Församlingens kärna är den gudstjänstfirande gemenskapen som genom Ordet och Anden rustas för uppdrag i världen, att gå ut som Kristi tjänare och lärjungar i praktisk handling. Församlingen är i sitt gemensamma liv bärare av Guds nåd till världen.

Genom bibelstudiet, den gemensamma lovprisningen och tillbedjan i såväl gudstjänster som i andra sammanhang ger Gud av sin Heliga Ande. Gud ger sitt liv och sina

gåvor för att alla i Kristus skall växa som människor och lärjungar. Växa i tillit till att Jesus Kristus är trons och livets självklara plattform som rustar för att bära hans kärlek vidare.

Tro på Jesus Kristus, hopp för framtiden och kärlek given av Gud som först älskat oss, är utgångspunkt i allt som görs i Skara pastorat. En önskan att se människor växa i ömsesidighet och gemenskap är drivkraften i pastoratets arbete att göra Jesus känd och Guds rike utbrett. Allt har sin utgångspunkt i erfarenheten av och livsvandringen med Frälsaren, med målsättning att leva frimodigt i bekännelse, respekt och kärlek i alla möten med människor. Att likt Filippos ord till Nathanael i Johannesevangeliet 1:46, säga i mötet med medmänniskan: "Följ med och se", vi har funnit Mästaren!

Omvärldsbeskrivning

Skara kommun bildades vid kommunreformen 1971 är en landsbygdskommun med tätorterna Skara, Varnhem, Eggby, Axvall och Ardala. Skara är en av Sveriges äldsta städer, 1988 firades tusenårigt jubileum. Skara växte fram centralt i landskapet där olika vägar möttes. Staden fick än större betydelse som biskopsäte 1014. Här finns alltså en rik kyrklig historia också, bl a med Skara domkyrka, Varnhems klosterkyrka och sedan 2005 utgrävda Kata gård, den förmodligen äldsta stenkyrkan i landet.

Foto: Västergötlands museum

Skara kommun är idag en av 49 kommuner i Västra Götalands län. E20 passerar från Göteborg mot Örebro och Stockholm, korsad av väg 49 som förbinder Skövde och Lidköping, vilket innebär att Skara alltjämt ligger där vägar möts. De geografiska gränserna för Skara pastorat motsvarar den för Skara kommun.

Av de drygt 18 700 invånarna i januari 2023 är runt 11 000 kyrkotillhöriga. Invånarantalet i kommunen har varit i stort sett oförändrat de senaste 30 åren medan antalet tillhöriga har stadigt minskat.

I kommunen fanns under 2021 8 822 hushåll, varav 3 599 är ensamhushåll. I 25% av hushållen bor barn mellan 0-24 år (statistikdatabasen@scb.se). Av de som bor i kommunen är 16,5 % födda utomlands vilket är lite färre än i Sverige som helhet där siffran ligger på 20% (kommunsiffror@scb.se). Medelinkomsten uppgår till 294 237 kr och för riket 304 068 kr. Antalet högutbildade (andel personer med minst 3 års eftergymnasial utbildning) är 19,7% medan siffran i riket i stort ligger på 29,6%. Under 2021 låg arbetslösheten på 7,4% vilket är likvärdigt med riket i stort (7,9%). Antal personer som lever på olika typer av sjukersättning, a-kassa eller ekonomiskt bistånd är i kommunen 17,2 % (riket 13,9%). (<https://www.ekonomifakta.se/Fakta/Regional-statistik/Din-kommun-i-siffror/Skara?compare=1>)

Skara har sedan medeltid varit en skolstad. Idag finns låg- och mellanstadieskolor i Ardala, Skara, Axvall och Varnhem. Högstadieskolor och gymnasieskolor inklusive friskolor ligger i Skara. Uddetorps Naturbruksskolas gymnasium finns alldeles utanför Skara, samt ett nytt hästgymnasium vid Axevalla travbana. Det fria skolvalet har inneburit att fler elever söker sig till gymnasieskolorna i Skövde och Lidköping där utbudet är bredare.

Jordbruket är en betydelsefull näring och har genom SLU (Sveriges Lantbruksuniversitet) plats för forskning. Vid sidan av kommunorganisationen finns större företag liksom en hel del mindre industrier och företag. Dessa finns inte bara i Skara, utan också i de mindre tätorterna. Till det kommer lantbruksföretagen. Butiker och handeln i Skara minskar till förmån för köpcentra i Skövde och Lidköping.

Föreningslivet i Skara kommun är stort. I kommunens föreningsregister finns drygt 140 föreningsverksamheter registrerade. Andra kristna trossamfund i kommunen är Equmeniakyrkan, Skara baptistförsamling, Skara Pingstförsamling samt Eritreanska ortodoxa församlingen och Allianskyrkan i Varnhem.

Skara kommun erbjuder ett antal olika öppna gemensamma mötesplatser, exempelvis familjecentralen (barn och familj), ungdomshuset Stureplan, språkcafé samt Seniorcaféet (främst äldre personer).

Turismen är en viktig näring för kommunen med Skara Sommarland, Hornborgasjön och flera vandringsleder. Varnhems klosterkyrka och Kata gård har under de senaste åren blivit ett stort besöksmål. Varnhem är av kommunen och regionen ett prioriterat besöksmål.

Idag är buss och egen bil Skara kommuns främsta kommunikationsmedel. Många kommuninvånare reser för att arbeta i omkringliggande kommuner, även till Göteborg. En inpendling för arbete finns också.

Även den större omvärldens situation som råder 2023 påverkar många boende i Skara kommun/pastorat.

Omvärldsanalys

Foto: Serhiy Kobayakov
Mostphotos/IKON

Skara pastorat som alltså geografisk är detsamma som Skara kommun delar också de utmaningar som kommunen står inför. I en mindre kommun behövs samarbete mellan de olika aktörerna som finns och som möter människor som delar liv i Skara kommun.

Skara pastorat behöver utveckla en plan för sin kommunikation med andra aktörer och med dem som bor i pastoratet.

Skara pastorat behöver utökat möta det sociala behov som finns av gemenskap och trygghet hos såväl unga som äldre och bidra till en försonad mångfald av integration. Det handfasta stöd och den hjälpande roll som behövs efter pandemin, med oro i världen och för den egna ekonomin behöver fortsätta och stärkas. Diakonins roll är stor.

Skara pastorat önskar på olika sätt i de tre församlingarna vid sidan av och tillsammans med samtal och fördjupning av kristen tro skapa mötesplatser för samtal och fördjupning som kan bidra till det goda samhället.

Barnkonsekvensanalys

Skara pastorat vill ge förutsättningar för och erbjuda mötesplatser för barn, unga och konfirmander, allt i åldrarna 0–18 år. All verksamhet för barn och unga bör vara avgiftsfri. I grupperna finns barn och unga med olika funktionsvariationer. Det eftersträvas att möta dessa genom viss resursförstärkning och tillgänglighetsanpassning i varje enskilt fall. I församlingarna finns ändamålsenliga lokaler för barn- och ungdomsarbete.

Alla tre församlingarna erbjuder skolprogram som en resurs för förskolan och skolans arbete inom religion, musik- och historieundervisningen. Pastoratet vill vara med och verka för det goda samhället och en god människosyn. Med dialog och samtal skapas möjlighet för unga människor att reflektera över livet och forma en egen livstolkning.

De verksamheter som finns i församlingarna strävar efter att vara prestationslösa.

Ett gemensamt mål är att barn och unga ska få syn på och finna sina gåvor. I anslutning till bilden med fyrklövern ovan skall alla kunna få bidra, till glädje för andra utan att man måste behöva vara bra på allt.

Pastoratets mötesplatser för barn och unga vill ge kristna grunder för ett gott samhällsengagemang som bidrar till en gemenskap utan alkohol och droger. Verksamheternas innehåll strävar också att som en profetisk röst efter att lyfta värden och egenskaper som inte alltid är så synliga i samhället idag.

Församlingarna bör även kunna erbjuda olika uttryck för gudstjänst för att synliggöra gudstjänstens bredd och innehåll. Det kan ge ett gott möte med vana och ovana gudstjänstfirande. Dessa gudstjänster är förlagda på andra tider än de traditionella gudstjänsterna. De är också i en form, med till exempel en tillhörande måltid, för att passa familjernas vardagsliv och göra det mer tillgängligt för barn och familj.

Från samtal med barn i åldrarna 6–12 år, deltagare i gruppverksamhet i Valle församling:

1. Varför är ni med i gruppverksamheten? *Det är roligt och kul, vi får pyssla, vi får lära oss om Gud och Jesus, vi lär oss historia, det är starten på fredagsmyset, vi lär oss hela tiden, vi får träffa kompisar, det är roligt att ha någonstans att vara.*

2. Vad är viktigt för dig i gruppverksamheten? *Att alla har roligt, att vi får lära oss, att ha någonstans att vara i stället för att bara vara hemma, kompisarna.*

3. Vad tänker ni på när ni hör ordet kyrka? *Gud, klosterkyrkan, sten, våra högtider, kristna som samlas, ett Mariarum, en plats att samlas på, ett spännande rum, historia.*

4. Hur talar vi om för andra vad kyrka är? *Berätta och prata med andra om vad vi gör här, vi får brev från er, man kan sms:a eller få sms, man kan googla, man kan läsa på Facebook och Instagram.*

Pastoralt program

För att beskriva församlingarnas uppdrag och arbete har ytterligare en bild valts. Bilden av skylten vid övergångsstället visar på kyrkans aktiva sändning till världen – *Församlingen omsluten av Gud, sänd i världen.*

Figuren i bilden symboliserar alla tillhöriga Kristus, hela den världsvida kyrkan, men också som den gestaltas i gudstjänstgemenskaperna i Skara pastorat.

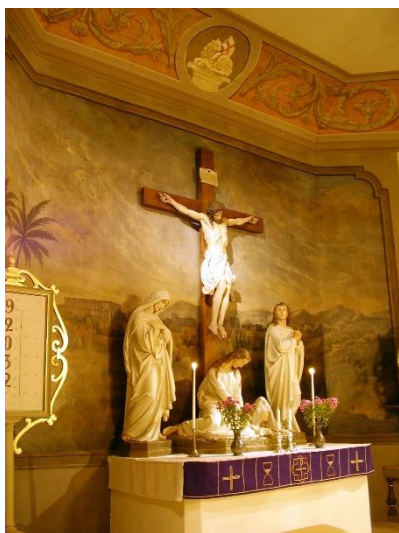
Kristusbilden är omsluten av triangeln, symbolen för treenigheten. Gud är större än kroppen vi kan aldrig vara mer än Gud utan Gud är alltid större och omfamnar alla oavsett kön, etnicitet, sexuell läggning etc. Gud är med mig i världen samtidigt som Gud självklart är större än världen. Alla hör ihop, ingen kan säga sig vara förmer än någon annan.

Kroppen är i rörelse. Det symboliserar sändningen till världen, att gå ut med församlingens kärleksbudskap och gestalta den fyrklöver av relationer som är Guds rike utan begränsningars ”vi” och ”dom”. Att som kyrka ha ett profetiskt uppdrag att påvisa orättvisor och destruktiva krafter i samhället.

I pastoratets pastorala program hänger detta ihop med den kristna identiteten och dess uppdrag. Vi är Kristi kropp, sända till världen med budskap om försoning, att stärka Kristus kroppen i församlingarna med glädje och Helig Ande för att tillsammans och som enskilda lärjungar gå ut i tjänst i världen. Skara pastorat vill därför forma de fyra aspekterna av den grundläggande uppgiften som följer.

Gudstjänst

I varje församling firas högmässa varje sön- och helgdag. Till dessa inbjuds främst till respektive församlings söndagliga gudstjänstcentrum, nämligen S:ta Annagården i Ardala församling, Skara domkyrka i Skara domkyrkoförsamling och Varnhems klosterkyrka i Valle församling. Utöver söndagens högmässa firas också veckomässor och gudstjänster som för generationsöverskridande möten med särskild inriktning mot barn och familj, t ex som Barnens Katedral i Skara domkyrkoförsamling, Kvällsmat för alla i Ardala församling och Messy Church i Valle församling.

*Bjärklunda kyrka
Foto: Skara pastorat*

Gudstjänster firas enligt plan i Ardala och Valle församlings övriga kyrkor. Under vinterhalvåret hålls flera av dessa kyrkor stängda.

Gudstjänst firas också i många andra sammanhang, till exempel på kommunens äldreboenden där gudstjänsten planeras efter samråd ekumeniskt och med ansvarig vårdgivare.

Söndagen är veckans första dag och gudstjänstlivet följer kyrkoårets texter. Gudstjänsterna ska angå alla åldrar och ska utformas på ett sådant sätt att barnets erfarenheter uppmärksammas. De bör kunna erbjuda olika uttryck för gudstjänst, för att synliggöra gudstjänstens bredd och innehåll för ett gott möte med vana och ovana gudstjänstfirande.

Församlingens kör- och musikverksamhet ska stärka och leda församlingens gudstjänst. Körerna är en modell för allt församlingliv, för hur ideella i alla åldrar kan engagera sig och ge sin gåva till gemenskapen.

Genom ideella gudstjänstgrupper och lekmanpredikanter vill pastoratet ge utrymme för mångfald och fördjupad gemenskap där många kan få känna sig delaktiga och olika gåvor tas tillvara. Samtidigt skall gudstjänsten präglas av en tillåtande anonymitet där kyrkbänksämbetet är viktigt.

Gudstjänsten leder till sändning ut i världen och varje lärjunges tjänst i sitt sammanhang. Skara pastorats gudstjänster skall präglas av en andlig rikedom och gästfrihet. Gudstjänsterna bör även tillgängliggöras på olika sätt, även olika tekniska sätt.

Skara domkyrka är förutom församlingskyrka också Skara stifts katedral. Stiftsbor kan därför se också domkyrkan som sin kyrka, ett andra andligt hem vid sidan om hemkyrkan. Domkyrkan är också biskopens katedral där stiftets högtider firas. Vigningmässor firas som församlingens huvudgudstjänst.

Pastoratet har visionen av att Domkyrkan i enlighet med utredningen om Sveriges domkyrkor, skulle kunna utgöra ett teologiskt, andligt och liturgiskt centrum för hela Skara stift. Även kyrkomusikaliskt ska domkyrkan vara stiftets centrum där

konsserter och gudstjänstmusik ljuder i stor mångfald. Stiftets körer erbjuds möjlighet att sjunga under valven. Domkyrkoförsamlingen arbetar tillsammans med stiftsorganisationen aktivt med att integrera dess präster i domkyrkans veckogudstjänster

Undervisning

Undervisning är en del av församlingens uppgift. Under lång tid var kyrkan ansvarig för skolundervisningen och kristendomsundervisningen var en del av folkbildningen och grunden för folkkyrkan. De bibliska berättelserna tillhörde det gemensamma arvegodset och många kulturella yttringar har haft sin grund i dessa kollektiva kunskaper. Så är det inte längre.

Foto: Johannes Frandsen/IKON

idag en mycket större och vidare kunskap om världen såväl lokalt som globalt. De är uppväxta med demokrati, dialog och kritiskt tänkande.

Det är kyrkans ansvar att återberätta och hålla de bibliska berättelserna som bär uppenbarelsen om Gud levande. Pastoratet utmanas också i att ta varje människas livserfarenhet på allvar och gå i dialog och dela kunskap med varandra i respekt för varandras olikheter. Pastoratets pastorala program vill också ge möjlighet att fördjupa egen förståelse av evangeliet så att trons liv i ord och handling får en större bärighet i församlingen och i enskildas liv.

I den evangelisk-lutherska traditionen finns en tyngdpunkt på undervisning som pedagogik och intellektuell tillägnan av den kristna tron. Det finns en risk att den levda tron, tron som praktik, hamnar i skymundan. Därför vill Skara pastorat vara grundad i den evangelisk-lutherska kallelsetanken. Pastoratet vill undervisa om lärjungaskapet som modell för församlingarnas arbete med lärande och undervisning. Syftet är att rusta och stärka lärjungar att tolka sina liv i evangeliets ljus.

I detta arbete inbjuder Skara pastorat gemensamt varje termin till fördjupning i de tre församlingarna. Detta kan vara bibelsamtal, trons samtal, stilla dagar, retreatdagar, föreläsningar, utställningar på olika sätt både för vuxna och barn/ungdomar. I arbetet med barn och unga likaväl som med vuxna, förmedlas den kristna tron genom att dela erfarenheter av egen tro. Det handlar om att skapa relationer och att visa i ord och handling livet hur det kan vara att vara kristen och troende.

Att Skara pastorats geografi sammanfaller med Skara kommuns innebär att skolorna inom kommunen också är en del av pastoratets möte med barn och unga. Genom skolprogram i de tre församlingarna vill kyrkan vara en resurs för förskola och skola. Med kyrkvandringar och samtal lyfts de centrala frågorna i kristen tro och skapar möjlighet för unga människor att reflektera över livet och forma en egen livstolkning.

Kyrkan har ett stort uppdrag i att låta människor tas i anspråk i församlingarna. Detta är lärjungaskap och har kallats olika saker under de senaste decennierna, frivilliga, volontärer, ideella, och nu senast: ideella medarbetare. Med utvecklingsområdet ideellt medarbetarskap vill Skara pastorat uppmuntra till engagemang och undervisa om lärjungaskapet som tro i handling. Tron får växa till kristet liv mitt i en församling, till tjänst för andra människor och Gud.

Men det måste börja i erfarenheten, kunskapen (i vid bemärkelse) innan man "sänds ut". Se hur Jesus gör med lärjungarna: först när gruppen har vandrat med Jesus ett tag, lärt känna honom, så att de har en verklig erfarenhet att både berätta om och vila i, sänds de ut. Aldrig ensamma utan två och två. De sänds ut för att vittna om människosonen mitt i den värld där stora risker väntar - men instruktionen är också att de ska vända tillbaka! De får komma hem, bearbeta sina upplevelser, får hjälp av Jesus och gemenskapen att tolka och förstå vad de varit med om.

Diakoni

Diakoni skall genomsyra allt församlingen gör och erbjuder mötesplatser och gemenskaper i vardagen och bygger broar mellan människor, grupper och organisationer. I pastoratets församlingar sker detta i första hand i S:ta Annagården i Ardala församling, i Kyrkans Hus och Nikolaigården i Skara domkyrkoförsamling och i Varnhemsgården, Ryttaregården, Klockaretomten och Axvalls församlingshem i Valle församling.

Foto: Magnus Aronsson/IKON

Vidare ska diakonin erbjuda stöd till människor i utsatta situationer, inte minst de som av många orsaker tagit sin tillflykt till Sverige; aktivt arbeta för att visa på människors lika värde och stärka den egna förmågan; värna om människor som inte kan göra sin röst hörd och föra deras talan; inspirera, utrusta och uppmuntra ideella.

Detta sker bland annat genom verksamheten på den ekumeniska föreningen Diakonhuset Planeten, en mötesplats med Skara pastorat som arbetsgivare för de anställda.

Församlingarna ska genom diakonin vara en profetisk röst genom att sträva mot att vara kontrast till vårt moderna samhälle som är starkt individualistiskt och prestationsinriktat med syfte att göra enskilda människor autonoma. Tvärtom vill

församlingarna skapa en gemenskap där vi kan vila i Guds kärlek och nåd utan krav. En sådan gemenskap är i sig själv profetisk idag.

Vidare vill församlingarna återknyta till det profetiska uppdraget med uppdrag att gå ut i världen och påvisa orättvisor, där människor utsätts för förtryck eller ondska. Att som kyrka ha ett profetiskt uppdrag att påvisa orättvisor och destruktiva krafter i samhället. Detta kräver att utrymme ges för diakonala medarbetare att kunna delta i samhällsdebatten och gå i dialog med andra samhällsaktörer som skola, vård, social omsorg etc. Skara Pastorat vill vara en aktiv samtalspartner på dessa arenor.

Mission

Genom ett välkomnande, öppet och inbjudande förhållningssätt, vilket hela tiden måste erövrats och innehållsbestämmas, skapar församlingarna nyfikenhet inför den kristna tron, med erbjudande om undervisning, fördjupning och gudstjänst. Bokbordet i kyrkorna tillsammans med guideverksamheten i Skara domkyrka och Varnhems klosterkyrka är exempel på sådan inbjudan. Församlingens riktning är både inåt och utåt i växelverkan.

Varnhems klosterkyrka. Foto: Per Larsson

Genom pastoratets tidning Framtidstro är målet att nå till en bred allmänhet med syfte att ge kunskap och skapa nyfikenhet.

I avsnittet "Församlingens identitet och teologiska grundsyn" ovan står: En annan rörelse är resan utåt mot människor, mot omvärlden. Genom att rusta församlingsbor till medvetet lärjungaskap, rustas också för mission på hemmaplan, i vardagen.

Pastoratet eftersträvar en klok energihushållning och så låg påverkan på klimatet som möjligt. Som exempel ska samåkning prioriteras, avfallssortering genomföras, livsmedel gärna vara ekologiskt närproducerade. Arbetet med energieffektivisering och egenproducerad el pågår. I arbetet med barnen användes så ofta som möjligt återbruk eller återvinning av olika slag för pyssel.

Domkapitlets regler

○ Gudstjänster, mässor och kyrkorum

I varje församling firas högmässa varje sön- och helgdag. Se även avsnittet ”Gudstjänst” ovan.

Vid sidan av att vara gudstjänstrum till för församlingens lovsång, tillbedjan och firandet av mässan, i det traditionella sättet att möta Gud är kyrkobyggnaderna pedagogiska miljöer där människor i alla åldrar kan nås av evangeliet också på andra sätt än genom det hörda ordet. Kyrkorummet är heligt, men finns till av praktiska skäl, nämligen för att människor i Skara pastorat och från andra håll ska kunna samlas till gudstjänst och konstitueras som Kristi kropp.

Församlingarnas kyrkomiljöer med byggnader har ett stort värde för församlingsgemenskaperna som gudstjänstrum. De och kyrkogårdarna har även ett högt symbolvärde för bygden. De öppna kyrkorna kring allhelgonatid för ljusständning och runt påsktiden med påsklandskap för barn och familj samt öppen kyrka under sommartid med ”självguidande” kyrkopedagogiskt material även för barn och familj, stryker under hur pastoratet vill ta tillvara kyrkorummens betydelse för människor i alla åldrar.

I Skara pastorat finns 16 kyrkor varav en domkyrka och en klosterkyrka. S:ta Annagården i Ardala är pastoratets sjuttonde kyrkorum. Sedan flera år pågår ett medvetet och aktivt samtal om vilka kyrkor som kan och bör bevaras för framtiden, och på vilket sätt det i så fall ska ske. På sikt kan några av pastoratets kyrkor komma att överlämnas till Trossamfundet Svenska kyrkan. Den lokalförsörjningsplan som Skara pastorat skall utarbeta utifrån den utfärdade församlingsinstruktionen skall dra riktlinjerna för hur pastoratets kyrkor skall prioriteras för att främja ett levande församlingsliv för framtiden.

○ Andra språk

I Skara pastorat ges ingen regelbunden verksamhet på minoritetsspråk. Teckenspråkiga gudstjänster firas några gånger per termin, då stiftsadjunkt för teckenspråk leder gudstjänsten. Vid andra minoritetsspråks behov hänvisas till de verksamheter som bedrivs i närliggande församlingar och i Skara stift. Vid huvudgudstjänster skall så ofta som möjligt de som talar andra språk inbjudas att läsa texter eller vara med i förbönen. Detta är ett starkt uttryck för mångfalden och gemenskapen i den världsvida kristna kyrkan.

Pastoratet, församlingarna och den grundläggande uppgiften

Ansvar för församlingens grundläggande uppgift är kyrkorådets. Delar av detta ansvar har, enligt kyrkoordningen, delegerats till församlingsråden som därför har uppgiften att t ex:

- ✓ bestämma former för huvudgudstjänst utöver högmässa.
- ✓ besluta om användning och upplåtelse av kyrka för andra ändamål än gudstjänst.
- ✓ vårda lösa inventarier och förbrukningsinventarier
- ✓ på lokal delegation från KR även förvalta församlingarnas stiftelser och ändamålsbestämda gåvomedel.

Prästtjänster, organisttjänster och konfirmandarbete

I pastoratet finns sju prästtjänster: domprosten och sex komministertjänster. Två komministrar har sina tjänsteställen i Valle församling, en har tjänsteställe i Ardala och tre samt domprosten i Skara. En komminister i Skara är ansvarig för domkyrkoförsamlingens Team barn och unga. En komminister är ansvarig för samordning av pastoratets konfirmandarbete. En komminister är ansvarig för samordning av pastoratets fördjupning för vuxna.

En komminister i var församling har uppgift att vara församlingsherde och sitter på domprostens delegation i respektive församlingsråd. Församlingsherden i Skara är tillika domkyrkokaplan och bitr kyrkoherde.

I pastoratet finns en organisttjänst och en domkyrkoorganisttjänst. Domkyrkoorganisttjänsten är en försteorganisttjänst.

Konfirmandtiden, som är en del av dopundervisningen och som föregår konfirmationsgudstjänsten, följer Svenska kyrkans riktlinjer för konfirmandarbetet och den lokalt utarbetade konfirmandpastoralen. Konfirmander med funktionsnedsättning erbjuds undervisning var tredje år. Konfirmandverksamheten sker med hela pastoratet som bas.

Utvecklingsområden

Barn och ungdom

Utifrån en genomarbetad strategi med syfte att skapa en öppenhet som inkluderar fler barn och ungdomar i församlingens gudstjänstliv och vardagsliv, möta de behov som finns och utveckla goda samarbeten med andra aktörer i kommunen som är en del av barn och ungdomars vardag.

Därför vill Skara pastorat bland annat:

- ✓ Utveckla dopundervisningen och möjligheten till fördjupning för barn och unga.
- ✓ Arbeta för åldersanpassad undervisning både till vardags och att även arbeta för söndagsskola i anslutning till söndagens gudstjänst.
- ✓ Låta barn och ungas perspektiv finnas med i alla utvecklingssamtal för anställda för att medvetandegöra och ta tillvara deras erfarenheter. Detta genom att till exempel stärka arbetslagens/de anställdas kompetens för att öka kunskapen kring frågor som rör barn och unga, inte minst inom sociala medier.
- ✓ Uppmuntra barn och unga att delta i Svenska kyrkans ungas arbete och så uppmuntras till att finnas med i beslutsprocesser inom organisationen, men också inom pastoratet. SKU är en växtplats för tro och demokratisk fostran.
- ✓ Främja åldersöverskridande mötesplatser som uppmuntrar vänskap/gemenskap över generationer. Liksom vara relationsskapande med familjer till barn och unga som deltar i församlingarnas grupper.

Foto: Alex Giacomini/IKON

Kommunikation

Vara självklar aktör i samhället tydlig i rollen som kyrka, och skapa en strategi och plattform för kommunikation som gör att församlingen och budskapet syns på orten och i hemmen.

Församlingen lever mitt i världen, men ska inte vara av världen. Det innebär att församlingen ska möta och ibland arbeta tillsammans med samhällets olika aktörer. Församlingarna ska stå fria i förhållande till myndigheter, företag och andra aktörer för att inte förlora den profetiska rösten och trovärdigheten som kyrka.

Därför vill Skara pastorat bland annat:

- ✓ Med en genomarbetad kommunikativ strategi nå samtliga boende i Skara pastorat. Den kommunikativa strategin bör innefatta även barn och unga.

- ✓ Med en genomarbetad kommunikativ strategi finnas på sociala medier arbeta för att i dessa flöden – inte minst bland barn och unga – skapa en oas och motpol till det negativa, ofta krävande.
- ✓ Utarbeta en gemensam modell för annonser och affischer i hela pastoratet som skapar ett större igenkännande och Svenska kyrkan i Skara pastorat som positivt och igenkänt varumärke.
- ✓ Fortsätta ge ut fyra nummer per år av församlingstidningen Framtidstro som distribueras som samhällsinformation.
- ✓ Ta tillvara barn och ungas kunskaper om kommunikation idag.

Ideellt medarbetarskap

I linje med vad som angetts om församlingens ansvar att rusta för lärjungaskap, fokuserar Skara pastorat på det ideella medarbetarskapet. Det handlar om att ta människor i anspråk i församlingen, inte som medhjälpare till de anställda, utan möjliggöra dem som självklara lemningar i Kristusgruppen.

Därför vill Skara pastorat bland annat:

- ✓ Forma en genomtänkt strategi hur nya människor välkomnas i församlingens gemenskap.
- ✓ Särskilt arbeta med ideella unga ledare och skapa ett program för deras utbildning och fördjupning.
- ✓ Kontinuerligt fortbilda och utbilda anställda och förtroendevalda.
- ✓ Låta samtliga målskrivningar innehålla plan för rekrytering av ideella.
- ✓ Premiera rekrytering och handledning av ideella i anställdas arbeten. Anställdas arbetsbeskrivningar skall innehålla skrivelser om arbete med ideella.

Fördjupning

Förnya och fördjupa förståelsen av lärjungaskap och uppmuntra varandra i att leva i lärjungaskap. Arbeta med mötesplatser för nyfikenhet på kristen tro i vardagen och dess fördjupning i det egna livet. Utarbeta en plan för lärande och fördjupning för hela pastoratet som når alla åldrar.

Foto: Alex Giacomin/iKON

Att som församling vara en lärande miljö innebär att människor uppmuntras att växa som kristna när de tolkar sina livserfarenheter utifrån vad det innebär att vara döpt. Det sker i det undervisande arbetet bland barn, ungdomar och vuxna och det sker i liturgin, i diakonin, i själavården och i den gränsöverskridande gemenskap som församlingen vill vara.

Därför vill Skara pastorat bland annat:

- ✓ Ge förutsättningar för att flera skall möta de bibliska berättelserna genom såväl traditionella som nya kreativa former.
- ✓ Stimulera bibelläsning och bibelsamtal för barn, unga och vuxna.
- ✓ Främja åldersöverskridande mötesplatser som uppmuntrar vänskap/gemenskap över generationer.
- ✓ Utveckla retreatverksamhet.
- ✓ Bibehålla och stärka konfirmandundervisningen, rekryterings- och metodmässigt.
- ✓ Fördjupa möten med konfirmandföräldrarna inför och under konfirmandåret.
- ✓ Utveckla en mötesplats för fördjupning genom att regelbundet erbjuda undervisning, plats för samtal samt teologisk litteratur och läsplatser. Detta sker framför allt i Ryttaregården i Varnhem.

Församlingsinstruktionen har godkänts

av Kyrkofullmäktige i Skara pastorat den 23 augusti 2023

Sven-Olof Ask, Kyrkofullmäktiges ordförande

av Domprosten den 23 augusti 2023

Robert Lorentzon, Domprost

Församlingsinstruktionen har utfärdats

av Skara Domkapitel den 15 september 2023

Åke Bonnier, Biskop

Församlingsinstruktionen kommer att ligga till grund för framtagandet av lokalförsörjningsplaner och riktlinjer för begravningsverksamheten.